

๐20 การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม

คำอธิบาย แสดงผลการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานที่มีรายละเอียดอย่างน้อยประกอบด้วย

- (1) ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม
- (2) สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม
- (3) ผลจากการมีส่วนร่วม
- (4) การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงาน

โครงการจ้างจัดกิจกรรมเวทีส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

1) ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม

จัดทำโครงการจ้างจัดกิจกรรมเวทีส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีรายละเอียดของโครงการดังนี้

วัตถุประสงค์

1. สร้างการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
2. ขยายเครือข่ายการทำงานด้านสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ด้านการรู้เท่าทันสื่อ และส่งเสริมให้เกิดการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนใน 5 ภูมิภาค
3. เผยแพร่ความรู้และแนวคิดด้านสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และด้านการรู้เท่าทันสื่อไปยังภาคีเครือข่าย หน่วยงาน/องค์กรภาครัฐ องค์กรวิชาชีพ ภาควิชาการ ภาคประชาสังคมและประชาชนทั่วไปในระดับภูมิภาค
4. เพื่อประชาสัมพันธ์ภารกิจตามยุทธศาสตร์ และการสนับสนุนทุนของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ให้กับภาคีเครือข่าย หน่วยงาน/องค์กรภาครัฐ องค์กรวิชาชีพ ภาควิชาการ ภาคประชาสังคมและประชาชนทั่วไป ให้ได้รับรู้และเข้าใจถึงภารกิจและการสนับสนุนทุนของกองทุนฯ

กลุ่มเป้าหมาย

1. ภาคีเครือข่ายของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ในภูมิภาคต่าง ๆ เช่น ผู้รับทุนของกองทุน ผู้สนใจขอรับการสนับสนุนจากกองทุน สื่อมวลชนท้องถิ่น ผู้ผลิตสื่อท้องถิ่น เป็นต้น
2. หน่วยงาน องค์กร ภาครัฐ ภาควิชาชีพ ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และประชาชนในทุกภาคส่วน

รูปแบบการจัดงาน การจัดกิจกรรมเวทีส่งเสริมการมีส่วนร่วม 5 ภูมิภาค จำนวน 4 พื้นที่ และผ่านระบบออนไลน์ รวมทั้งการถ่ายทอดสดกิจกรรมเวทีส่งเสริมการมีส่วนร่วม 5 ภูมิภาค ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ รายละเอียดดังนี้

- ครั้งที่ 1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดร้อยเอ็ด) วันที่ 22 ตุลาคม 2567
ลิงก์: https://www.facebook.com/100064661113249/videos/1447413215953015?locale=th_TH
ลิงก์ข่าว: <https://www.thaimediafund.or.th/tmfnews24102567/>
- ครั้งที่ 2 ภาคเหนือ (จังหวัดพิษณุโลก) วันที่ 31 ตุลาคม 2567
ลิงก์: https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=1988680778294883
ลิงก์ข่าว: <https://www.thaimediafund.or.th/tmfnews-1112567/>
- ครั้งที่ 3 ภาคใต้ (จังหวัดตรัง) วันที่ 14 พฤศจิกายน 2567
ลิงก์: https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=1603006530425795
ลิงก์ข่าว: <https://www.thaimediafund.or.th/tmfnews-19112567/>
- ครั้งที่ 4 ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก (กรุงเทพมหานคร) วันที่ 3 ธันวาคม 2567
ลิงก์: https://www.facebook.com/100064661113249/videos/1754986661960813?locale=th_TH
ลิงก์ข่าว: <https://www.thaimediafund.or.th/creativemediatmfawards2025/>

โครงการมีกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

1. การบรรยายพิเศษ หัวข้อ “TMF TALK: เครือข่ายยุค AI ขับเคลื่อนอย่างไรให้ In Trend” โดยผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
2. การเสวนา หัวข้อ “TMF MEDIA PARTNERSHIPS รวมพลังสร้างนิเวศสื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์” โดยผู้บริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ผู้รับทุนของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และภาคีเครือข่าย
3. การนำเสนอผลการจัดเวทีส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน 5 ภูมิภาค โดย นายวีระพงษ์ กังวานนวกุล ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่าย
4. การถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมและการสำรวจความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้
 - สถานการณ์หรือประเด็นปัญหาที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสนใจในการสื่อสารในพื้นที่ แบ่งเป็นประเด็นดังนี้
 - สถานการณ์หรือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสื่อที่ควรพัฒนาและส่งเสริมความรู้และความเข้าใจให้แก่ประชาชน
 - ประเด็นเชิงวัฒนธรรมที่ให้ความสนใจ
 - รูปแบบของสื่อในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ

- เครือข่ายการทำงานและกลุ่มเป้าหมาย
- ความพึงพอใจในกิจกรรมเวทีส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน 5 ภูมิภาค

2) สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

ผู้เข้าร่วมงานทั้งสิ้น 419 คน แบ่งตามพื้นที่การจัดงานได้ดังนี้

- ครั้งที่ 1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดร้อยเอ็ด) จำนวน 115 คน แบ่งเป็น
 - ผู้ร่วมงานในพื้นที่ 100 คน และ ผู้ร่วมงานผ่านระบบออนไลน์ 15 คน ประกอบด้วย
 - สื่อมวลชน จำนวน 8 คน
 - ภาคประชาสังคม จำนวน 16 คน
 - นักวิชาการ จำนวน 37 คน
 - หน่วยงานเอกชน จำนวน 9 คน
 - หน่วยงานรัฐ จำนวน 14 คน
 - หน่วยงานองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร จำนวน 15 คน
 - กลุ่มเยาวชน จำนวน 1 คน
 - ทางออนไลน์ Zoom Meeting จำนวน 15 คน
- ครั้งที่ 2 ภาคเหนือ (จังหวัดพิษณุโลก) จำนวน 96 คน แบ่งเป็น ผู้ร่วมงานในพื้นที่ 84 คน และ ผู้ร่วมงานผ่านระบบออนไลน์ 12 คน ประกอบด้วย
 - สื่อมวลชน จำนวน 4 คน
 - ประชาชนทั่วไป จำนวน 21 คน
 - นักวิชาการ จำนวน 12 คน
 - หน่วยงานเอกชน จำนวน 6 คน
 - หน่วยงานรัฐ จำนวน 23 คน
 - หน่วยงานองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร จำนวน 11 คน
 - กลุ่มเยาวชน จำนวน 7 คน
 - ทางออนไลน์ Zoom Meeting จำนวน 12 คน
- ครั้งที่ 3 ภาคใต้ (จังหวัดตรัง) จำนวน 98 คน แบ่งเป็น ผู้ร่วมงานในพื้นที่ 83 คน และ ผู้ร่วมงานผ่านระบบออนไลน์ 15 คน ประกอบด้วย
 - สื่อมวลชน จำนวน 5 คน
 - ภาคประชาสังคม จำนวน 9 คน
 - นักวิชาการ จำนวน 7 คน
 - หน่วยงานเอกชน จำนวน 20 คน
 - หน่วยงานรัฐ จำนวน 35 คน
 - หน่วยงานองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร จำนวน 2 คน
 - กลุ่มเยาวชน จำนวน 5 คน

- ทางออนไลน์ Zoom Meeting จำนวน 15 คน
- ครั้งที่ 4 ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก (กรุงเทพมหานคร) จำนวน 110 คน แบ่งเป็น ผู้ร่วมงานในพื้นที่ 93 คน และ ผู้ร่วมงานผ่านระบบออนไลน์ 17 คน ประกอบด้วย
 - สื่อมวลชน จำนวน 22 คน
 - ประชาสังคม จำนวน 11 คน
 - นักวิชาการ จำนวน 5 คน
 - หน่วยงานเอกชน จำนวน 11 คน
 - หน่วยงานรัฐ จำนวน 18 คน
 - หน่วยงานองค์ไม่แสวงหาผลกำไร จำนวน 32 คน
 - กลุ่มเยาวชน จำนวน 2 คน
 - ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนในคณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ จำนวน 10 คน
- ทางออนไลน์ Zoom Meeting จำนวน 17 คน

3) ผลจากการมีส่วนร่วม

โครงการจ้างจัดกิจกรรมเวทีส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กิจกรรมภายในงาน ประกอบด้วย 1) การเสวนา 2) การบรรยายพิเศษ และ 3) การทำกิจกรรม Workshop โดยแบ่งกลุ่มย่อยตามยุทธศาสตร์ของกองทุน ได้แก่ ห้องที่ 1 สร้างสื่อสร้างคน (ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตให้บริการเนื้อหา และพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรม) ห้องที่ 2 ผนึกความรู้เท่าทันสื่อ (ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และสร้างองค์ความรู้ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงและใช้ประโยชน์สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ให้ประชาชนและสังคม และยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อ และเฝ้าระวังสื่อไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์แก่เด็ก และเยาวชน รวมถึงประชาชนทั่วไป) และห้องที่ 3 เครือข่ายแบ่งปันและแลกเปลี่ยน (ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วม พัฒนาเครือข่ายเพื่อการเข้าถึง เผยแพร่ และนำไปใช้ประโยชน์เชิงสังคม)

มีผลการถอดบทเรียนการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความหลากหลายทั้งในด้านอายุ เพศ และระดับการศึกษา กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด (ร้อยละ 47.42) รองลงมาคือผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท (ร้อยละ 20) โดยผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่เป็นกลุ่มประชาชนทั่วไป รองลงมาคือข้าราชการและบุคลากรจากหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงนักวิชาการและอาจารย์ กลุ่มเป้าหมายนี้สะท้อนถึงการเข้าถึงหลากหลายภาคส่วนของสังคม ที่พร้อมมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างสรรค์สื่อที่มีคุณภาพ

2. ประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริม การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าประเด็นปัญหาหลักที่ผู้เข้าร่วมจากทุกภูมิภาคให้ความสำคัญ ได้แก่

- การหลอกลวงออนไลน์ (Online Scam) เช่น การแอบอ้างตัวตนเพื่อหลอกลวง การชักชวนให้ลงทุนโดยไม่มีที่น่าเชื่อถือ และการหลอกลวงทางอารมณ์ เช่น การขอความช่วยเหลือทางการเงิน
- ข้อมูลลวง (Fake News) ซึ่งมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและการตัดสินใจของประชาชน
- ปัญหาการรังแกทางไซเบอร์ (Cyberbullying) ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพจิตของผู้ที่ได้รับผลกระทบ
- การขาดความรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อการถูกชักนำไปในทางที่ไม่เหมาะสม
- การอนุรักษ์และส่งเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น งานประเพณี และอาหารพื้นบ้าน เพื่อสร้าง Soft Power และส่งเสริมความภาคภูมิใจในรากฐานทางวัฒนธรรมของชุมชน
- การสร้างสื่อสำหรับกลุ่มคนเปราะบางทางสังคม ได้แก่ การพัฒนาสื่อเพื่อสนับสนุนคนพิการ ผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส การนำเสนอเนื้อหาเชิงบวก เช่น สิทธิสวัสดิการ บทเรียนความสำเร็จ และศักยภาพของกลุ่มคนเปราะบาง และการสร้างนักสื่อสารที่เข้าใจเนื้อหาและบริบทของกลุ่มเป้าหมาย
- การสร้างสื่อสำหรับประเด็นละเอียดอ่อน เช่น การคำนึงถึงจรรยาบรรณและความตระหนักต่อผลกระทบจิตใจจากสื่อที่เผยแพร่ การใช้สถาบันการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาและการอบรม

3. บทบาทของวัฒนธรรมในกระบวนการพัฒนา ประเด็นเชิงวัฒนธรรมเป็นหัวข้อที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก ผู้เข้าร่วมในทุกภูมิภาคเน้นย้ำถึงความสำคัญของการใช้วัฒนธรรมและประเพณีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสังคม เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดเทศกาลต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้สามารถพัฒนาเป็นจุดแข็งของแต่ละพื้นที่ และยังสามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างวัฒนธรรมกับเศรษฐกิจ โดยการสร้างคุณค่าผ่านการเล่าเรื่อง (Storytelling) และสื่อสร้างสรรค์

4. รูปแบบสื่อที่เหมาะสมในการส่งเสริมความรู้ ผู้เข้าร่วมเห็นว่าการใช้สื่อมัลติมีเดีย เช่น อินโฟกราฟิก คลิปวิดีโอ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และพอดแคสต์ มีประสิทธิภาพในการสื่อสารข้อมูลให้เข้าถึงง่ายและน่าสนใจ นอกจากนี้ การผลิตเนื้อหาในรูปแบบของละคร ภาพยนตร์ การ์ตูน และรายการสารคดีก็ได้รับความนิยมสูง เนื่องจากสามารถเชื่อมโยงกับผู้ชมผ่านการเล่าเรื่องที่น่าสนใจ ทั้งนี้ สื่อสิ่งพิมพ์ยังคงมีบทบาทในกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเนื้อหาที่ชัดเจนและอ้างอิงได้ง่าย

5. แนวทางความร่วมมือและการสร้างเครือข่าย ผู้เข้าร่วมเสนอว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือควรเริ่มต้นจากการประสานงานกับสถาบันการศึกษา ผู้ผลิตสื่อเอกชน และประชาชนทั่วไป เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ นอกจากนี้ การทำงานร่วมกับหน่วยงานวิจัยและพัฒนา รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ จะช่วยขยายขอบเขตการดำเนินงานและเพิ่มความน่าเชื่อถือของโครงการ

6. กลุ่มเป้าหมายที่ควรให้ความสำคัญ ผู้เข้าร่วมเห็นว่าควรมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อให้กับเด็กและเยาวชนเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นกลุ่มที่สามารถเรียนรู้และปรับตัวได้ง่าย นอกจากนี้

ยังควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกลุ่มวัยผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ เพื่อสร้างสังคมที่มีความเข้าใจและสามารถผลิตเนื้อหาที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย

7. ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างยั่งยืน แนวทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ 1) การพัฒนาแคมเปญด้านการรู้เท่าทันสื่อที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในแต่ละพื้นที่ 2) การสร้างสรรค์สื่อที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ 3) การสนับสนุนการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน 4) การสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาสื่อ และ 5) การสร้างระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพของโครงการในอนาคต

8. สรุปผลและความคาดหวัง เวทีส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของประชาชนในแต่ละภูมิภาคในการร่วมกันพัฒนาแนวทางสื่อที่สร้างสรรค์และปลอดภัย การระบุประเด็นปัญหาและความต้องการในเชิงวัฒนธรรมอย่างชัดเจน ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง ด้วยการใช้สื่อเป็นเครื่องมือสำคัญ ในอนาคตกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ควรดำเนินการตามแนวทางที่เสนอ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสังคมไทยให้ก้าวไปสู่ความยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

4) การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงาน

1. นำข้อค้นพบไปพัฒนาเพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนากลไกการส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้บรรลุภารกิจของกองทุน
2. นำข้อค้นพบไปพัฒนาเพื่อจัดทำเป็นประเด็นการให้ทุนสนับสนุนของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
3. นำข้อมูลที่ได้จากข้อค้นพบมาเป็นฐานในการจัดทำโครงการดำเนินการเองของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์